

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

Звіт

за результатами відвідування відділення стаціонарного догляду для постійного або тимчасового проживання (с. Вари) територіального центру соціального обслуговування (надання соціальних послуг) Берегівської міської ради Закарпатської області

11.02.2025

м. Мукачево, 2025

I. ВСТУП

У межах реалізації проєкту «Регіональні групи національного превентивного механізму», що здійснюється Секретаріатом Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини з метою апробації моделі автономної роботи громадських моніторів у складі регіональних груп під час здійснення повторних відвідувань національного превентивного механізму (далі – НПМ) до місць несвободи, 11.02.2024 регіональною групою НПМ у Закарпатській області здійснено відвідування відділення стаціонарного догляду для постійного або тимчасового проживання (с. Вари) територіального центру соціального обслуговування (надання соціальних послуг) Берегівської міської ради Закарпатської області (далі – відділення, заклад).

Відвідування здійснювали члени групи НПМ:

Григор'єв Олег, керівник регіональної групи національного превентивного механізму;

Круцюк Оксана, представник громадської організації;

Романюк Лариса, представник громадської організації.

Загальна інформація

Директор Територіального центру: Янохін Микола Юрійович.

Завідувач відділення: Філе Ганна Калманівна.

Місцезнаходження закладу: вул. Варошдерек, 5 А, с. Вари, Берегівський р-н, Закарпатська обл., 90255.

Відповідно до Положення про відділення стаціонарного догляду для постійного або тимчасового проживання Територіального центру соціального обслуговування Берегівської міської ради, затвердженого директором Територіального центру соціального обслуговування Берегівської міської ради, до відділення стаціонарного догляду на постійне або тимчасове проживання, повне державне утримання безоплатно приймаються одинокі громадяни похилого віку, особи з інвалідністю, хворі (з числа осіб працездатного віку на період до встановлення їм групи інвалідності, але не більше як чотири місяці), які відповідно до висновку лікарсько-консультаційної комісії закладу охорони здоров'я за станом здоров'я не здатні до самообслуговування, потребують постійного стороннього догляду та допомоги, стаціонарного догляду, соціально-побутових, соціально-медичних та інших соціальних послуг.

Відділення розташоване в одноповерховій будівлі (фото 1). Відтак житлові приміщення отримувачів соціальної послуги облаштовані безпосередньо на першому поверсі, що створює умови для забезпечення архітектурної доступності приміщення для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Територія закладу огорожена.

Заклад розраховано на 17 осіб. На момент відвідування у відділенні перебувало 12 осіб (з них 10 жінок і 2 чоловіків).

За 2024 рік у відділенні померло 9 осіб (з них 3 особи померли в лікарні).

Підопічні проживають у кімнатах по 2-5 осіб (фото 2 - 4). У кімнатах належний температурний режим. Приміщення провітрюються. Будівля облаштована санітарно-гігієнічною кімнатою (умивальних, душова).

Штатна чисельність працівників відділення складає 9 одиниць.

Сума витрат на харчування на одну особу на день у закладі складає 88,00 грн, а сума витрат на медикаменти на одну особу на день складає 1,58 грн.

Будівля відділення обладнана пожежною сигналізацією, ведеться облік наявних вогнегасників, забезпечено їх своєчасне технічне обслуговування. Вікна закладу не заграбовані, наявні затверджені схеми евакуації.

Заклад внесено до Реєстру надавачів та отримувачів соціальних послуг.

Мешканців відділення забезпечені чотириразовим харчуванням, наявне денне та перспективне меню. Також підопічні, у тому числі ліжкові хворі, забезпечені доступом до питної води, на приліжкових тумбочках наявні ємності з водою.

Санітарний стан постільної білизни та одягу підопічних задовільний. Підопічні забезпечені сезонним одягом.

Працівниками проводиться належне прибирання в спальних кімнатах та приміщеннях загального користування. Забезпечується догляд за ліжковими хворими підопічними: надається допомога у годуванні, здійсненні індивідуальних санітарно-гігієнічних процедур.

Також у житловому корпусі відділення облаштовано місце для відпочинку, обладнане телевізором (фото 5).

З метою контролю за дотриманням якості та безпечності харчових продуктів при приготуванні і реалізації готової продукції від кожної партії приготовлених страв кухарем відбираються добові проби, які зберігаються в холодильнику з дотриманням температурного режиму.

Відповідно до вимог Закону України «Основи законодавства України про охорону здоров'я» підопічними укладено (підписано) договори (декларації) з лікарями, які надають первинну медичну допомогу.

Природне та штучне освітлення в житлових кімнатах закладу задовільне.

Заклад отримує гуманітарну допомогу, в тому числі продукти харчування. Вказана допомога документально обліковується.

У відділенні також наявне приміщення ізолятора, метою якого є попередження поширення інфекційних захворювань. Ізолятор розрахований на 1 особу.

У наявному напівпідвальному приміщенні облаштовано найпростіше укриття для перебування підопічних під час «Повітряної тривоги» (фото 6-7).

Відділення забезпечене генератором.

Групою НПМ проведено конфіденційне спілкування з 6 підопічними. Під час спілкування підопічні розповідали про умови свого перебування у закладі.

Попередні зауваження.

Попереднє відвідування групи НПМ здійснено 18.04.2024. За результатами попереднього відвідування групою НПМ вносилися рекомендації відділенню забезпечити:

приведення діяльності закладу у відповідність до положень Закону України «Про соціальні послуги»;

внесення закладу до Реєстру надавачів та отримувачів соціальних послуг;

ведення та оформлення документації закладу відповідно до вимог чинного законодавства;

облаштування приміщення приймально-карантинного відділення та ізолятора;

надання медичної допомоги та медичного обслуговування на підставі ліцензії на провадження господарської діяльності з медичної практики або укладеного договору із закладом охорони здоров'я;

контроль за організацією харчування підопічних;

дотримання норм житлової площі на особу;

забезпечення підопічних технічними засобами реабілітації;

дотримання прав підопічних на приватність;

права підопічних на свободу та недоторканість;

облаштування території закладу для відпочинку підопічних на свіжому повітрі;

опрацювання можливості здійснення підопічними щоденних прогулянок на свіжому повітрі;

облаштування відділення відповідно до вимог ДБН В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд»;

створення умов для реалізації права підопічних на вільний розвиток особистості з урахуванням їх побажань, залучення до заходів, спрямованих на ведення активного способу життя.

II. ФАКТИ, ВИЯВЛЕНІ ПІД ЧАС ВІДВІДУВАННЯ

Порушення права на охорону здоров'я та медичну допомогу (стаття 49 Конституції України).

1. Групою НМП встановлено, що відділенням не отримано ліцензію на провадження господарської діяльності з медичної практики та не укладено договір із закладом охорони здоров'я, що суперечить вимогам підпункту п'ятого пункту 5 Критеріїв діяльності надавачів соціальних послуг, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 03.03.2020 № 185, де визначено, що одним із спеціальних критеріїв діяльності надавачів соціальних послуг, які надають послуги стаціонарно, є наявність договору із закладом охорони здоров'я або ліцензії для провадження господарської діяльності з медичної практики.

2. Житлові кімнати ліжкових хворих підопічних не обладнані кнопками виклику персоналу для цілодобового контакту з персоналом. У разі виникнення потреби в екстреній медичній допомозі у ліжкових хворих підопічних виникає проблема у швидкому та своєчасному зверненні за допомогою до медичних працівників.

3. Підопічні не забезпечені в достатній кількості підгузками (підопічні купують їх за власні кошти).

4. На момент відвідування у закладі були відсутні медичні картки амбулаторного хворого, що унеможлиблює здійснити оцінку якості надання медичної допомоги підопічним.

5. Ізолятор закладу не використовується за призначенням.

6. У відділенні внутрішня документація ведеться неналежним чином (зокрема відсутні журнали реєстрації смерті підопічних, журнал реєстрації звернення за медичною допомогою, журнал травматизму та фіксації тілесних ушкоджень).

Порушення прав осіб з інвалідністю та маломобільних груп населення (стаття 9 Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю).

7. Приміщення закладу не в повній мірі пристосовані до потреб осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення, що не відповідає вимогам ДБН В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд», а саме: головний вхід до відділення не обладнано пандусом, наявні високі пороги в житлових кімнатах; відсутні горизонтально-вертикальні поручні у туалетній кімнаті; ширина дверного проїому туалетної кімнати не дозволяє підопічним на кріслах колісних ним (фото 8-9).

8. У відділенні проживає підопічна К. з ампутованою кінцівкою, яка пересувається на кріслі колісному. Адміністрація закладу з 2023 року, відколи підопічна перебуває в відділенні, не сприяла встановленню групи інвалідності.

9. У відділенні проживає підопічна К., якій встановлено інвалідність з дитинства. Адміністрація закладу не сприяла в оформленні індивідуальної програми реабілітації.

10. У зв'язку з тим, що більшість підопічних є ліжковими хворими, у закладі недостатня кількість технічних засобів реабілітації (приліжкових столиків, туалетних стільців тощо).

Порушення права на достатній життєвий рівень, що включає достатнє харчування, одяг, житло (статті 28, 32, 48 Конституції України, стаття 8 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод).

11. Харчування у відділенні забезпечується із порушенням санітарно-гігієнічних вимог. Приміщення харчоблоку потребує ремонту, оскільки на стінах є пліснява і грибок у великій кількості (фото 10).

12. Коридор відділення та деякі кімнати потребують ремонту з метою приведення у відповідність до ДБН В.2.2-18:2007 «Заклади соціального захисту

населення», що дозволить забезпечити належні умови проживання мешканців та надання якісних соціальних послуг (фото 11).

Порушення права на повагу до приватного і сімейного життя (стаття 8 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, стаття 32 Конституції України, статті 14 та 22 Конвенції про права осіб з інвалідністю).

13. Пунктом 2 розділу VIII Державного стандарту стаціонарного догляду за особами, які втратили здатність до самообслуговування чи не набули такої здатності, затвердженого наказом Міністерства соціальної політики України від 29.02.2016 № 198, передбачено, що санітарно-гігієнічні процедури здійснюються при зачинених дверях або за ширмою. У всіх багатомісних кімнатах для проживання підопічних не виявлено ширм, перегородок або інших засобів забезпечення приватності. Використання туалетного стільця, зміна підгузків та миття підопічних у присутності інших осіб порушує право мешканців на повагу до людської гідності.

Порушення права на вільний розвиток своєї особистості (стаття 23 Конституції України).

14. Статтею 23 Конституції Статтею 23 Конституції передбачено, що кожна людина має право на вільний розвиток своєї особистості, якщо при цьому не порушуються права і свободи інших людей, та має обов'язки перед суспільством, у якому забезпечується вільний і всебічний розвиток її особистості. При спілкуванні з підопічними встановлено, що у відділенні не проводиться реабілітація підопічних з метою їхньої соціально-психологічної підтримки та не забезпечено організованої денної зайнятості (заняття творчістю, дозвілля тощо) з урахуванням їхнього стану здоров'я та бажання.

15. Територія закладу не облаштована належним чином. Відсутні лави та криті альтанки, немає місць, де підопічні могли б проводити час на свіжому повітрі (фото 14-15).

III. РЕКОМЕНДАЦІЇ

Відділенню стаціонарного догляду для постійного або тимчасового проживання (с. Вари) Територіального центру соціального обслуговування Березівської міської ради:

вжити заходів щодо усунення порушень прав осіб, яким надаються соціальні послуги зі стаціонарного догляду, виявлених під час відвідування, та їх недопущення у подальшій діяльності;

сприяти у встановленні групи інвалідності та оформлення індивідуальних програм реабілітації особам з інвалідністю;

обладнати житлові кімнати відділення кнопками виклику персоналу;

- забезпечити отримання ліцензії на провадження господарської діяльності з медичної практики або укладення договору із закладом охорони здоров'я;
- привести внутрішню та медичну документацію у відповідність до чинного законодавства;
- забезпечити підопічних підгузками у достатній кількості;
- забезпечити використання ізолятора для осіб з ознаками інфекційних захворювань;
- привести приміщення відділення у відповідність до ДБН В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд»;
- забезпечити підопічних індивідуальними засобами реабілітації відповідно до індивідуальних програм реабілітації;
- вжити заходи щодо проведення ремонтних робіт житлових кімнат та харчового блоку;
- забезпечити облаштування кімнат, в яких проживає 2 або більше ліжкових хворих підопічних, ширмами;
- облаштувати територію закладу лавами та критими альтанками;
- забезпечити проведення культурно-дозвілєвих заходів для підопічних.

Додаток: фотоматеріали на 4 арк.

**Керівник регіональної групи
НПМ в Закарпатській області**

Олег ГРИГОР'ЄВ

ФОТОЗВІТ

Фото 1

Фото 2

Фото 3

Фото 4

Фото 5

Фото 6

Фото 7

Фото 8

Фото 9

Фото 10

Фото 11

Фото 12

Фото 13

Фото 14

Фото 15